

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2Co/98/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7514203819
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Slovinská
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2020:7514203819.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Slovinskej a sudkýň JUDr. Aleny Mikovej a JUDr. Andrey Galdunovej v spore žalobcu V. N. X., nar. X.X.XXXX, bytom v I. Č.. XXX, zast. JUDr. Jozefom Beňom, PhD., Beňo & Partners Advokátska kancelária s.r.o., so sídlom Nam. sv. Egídia 93, 058 01 Poprad, proti žalovanému: AEGON Životná poisťovňa a.s., so sídlom Slávičie údolie 106, 811 02 Bratislava, IČO: 35 979, 356, o zaplatenie 29.874,55 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Košice - okolie č. k. 16C/73/2014-276 zo dňa 26. marca 2020, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

N e p r i z n á v a stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Košice - okolie (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 16C/73/2014 zamietol žalobu (I.) a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. (II.)

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol žalobca odvolaním. Krajský súd ako súd odvolací rozsudkom č. k. 2Co/148/2019-244 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietavom výroku a zrušil vo výroku o nároku na náhradu trov konania a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie. V prejednávanej veci sa súd prvej inštancie aplikáciou ust. § 257 CSP nezaoberal a preto bude jeho povinnosťou v ďalšom konaní skúmať existenciu okolností tvrdených žalobcom pre nepriznanie náhrady trov konania úspešnému žalovanému, ktorý si náhradu trov konania uplatnil aj v zmysle ust. § 257 CSP a iba v prípade záveru, že nejde o výnimočný prípad, rozhodnúť o nároku na náhradu trov konania v zmysle ust. § 255 ods. 1 CSP, vychádzajúc, tak ako to konštatoval správne súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku, z úspechu žalobcu vo veci, z hľadiska priznania len účelne uplatnených trov konania (v zmysle od 1.7.2016 ust. § 251 CSP), v zmysle ktorého trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

3. Súd prvej inštancie uznesením č. k. 16C/73/2014-276 zo dňa 26.3.2020 žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100%.

4. Súd prvej inštancie po zrušení výroku o nároku na náhradu trov opätovne vo veci konal a riadiac sa právnym názorom odvolacieho súdu posúdil všetky pomery žalobcu na základe všetkých dostupných zdrojov súdu a tlačiva pre dokladovanie pomerov účastníka konania, ktoré súdu doručil žalobca. Mal zato, že v tomto prípade nejde o výnimočný prípad a nie sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré odôvodňujú nepriznanie nároku na náhradu trov konania. Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa súd prvej inštancie prihliadol k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom strán sporu a dospel k záveru, že pomery na strane žalobcu jednoznačne odôvodňujú správnosť rozhodnutia prvostupňového priznaním náhrady trov konania žalovanému podľa ust. § 255 ods. 1 CSP.

Žalobca uviedol v tlačive pre dokladovanie pomerov strany, že poberá invalidný dôchodok vo výške 250 Eur, je majiteľom osobného motorového vozidla značky škoda octavia s ročníkom výroby 2009, majiteľom účtu vo Všeobecnej úverovej banke, a.s. s priemerným zostatkom 681 Eur a stavebného sporenia s aktuálnym stavom vo výške 2308,45 Eur. Žalobca v predmetnom tlačive uviedol, že jeho náklady predstavujú 46,86 Eur ako cestovné do zamestnania a výdaje na lieky vo výške 30 Eur. Súd prvej inštancie zo svojich dostupných zdrojov zistil, že výška invalidného dôchodku predstavuje sumu 257,30 Eur a že žalobca od 3.2.2020 pracuje v spoločnosti ABRISO SK, s.r.o., so sídlom Buzulucká 112, Čečejevce s uvedením jeho priemerného zárobku od zamestnávateľa žalobcu za mesiac 2/2020 vo výške 1500 Eur. Žalobca nijako nepreukázal vynaložené výdavky ako je cestovné a výdaje na lieky. Rovnako žalobca neuviedol žiadne sociálne a rodinné prekážky, pre ktoré by nebolo v jeho schopnostiach uhradiť vzniknuté trovy konania úspešnej strane. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že je v schopnostiach a možnostiach žalobcu uhradiť trovy konania žalovanému v rozsahu 100 %, keďže by bolo nespravodlivé, aby žalovaný, ako úspešná strana v spore, znášala trovy konania, pričom dopad takéhoto rozhodnutia nebude mať pre žalobcu nepriaznivé dôsledky.

5. Uznesenie súdu prvej inštancie napadol včas podaným odvolaním žalobca z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h/, t.j. že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a žiadal, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že stranám konania náhradu trov konania neprizná. Pri posudzovaní dôvodov hodných osobitného zreteľa musí súd prihliadať nielen na majetkové, sociálne či zárobové a iné pomery strán sporu, ale aj na okolnosti, ktoré viedli strany sporu k uplatneniu nároku a ich postoj v konaní. Poukázal na skutočnosť, že v prejednávanej veci išlo o vyriešenie komplikovanej otázky, ktorá spočívala v odbornom posúdení pojmového výkladu slovného spojenia „časť tela“ a v konečnom dôsledku závisela od znaleckého dokazovania. Nie je možné spravodlivo usudzovať, aby žalobca pred podaním žaloby poznal medicínsky, či právny význam daného pojmu. Uvedené však nič nemení na tom, že žalobca utrpel rozsiahle zranenia s následkami do konca života. Žalobca síce je momentálne zamestnaný, avšak dlhšiu dobu po úraze sa so svojim hendikepom nevedel uplatniť, pričom aj ak keď si našiel nejakú prácu, po kratšom čase bol z nej prepustený, a to z dôvodu, že je nevidiacim na jedno oko a trpí častými bolesťami hlavy. Poukázal tiež na to, žalovaný je silným a stabilným subjektom pôsobiacim v oblasti poisťovníctva a hodnota základného imania žalovaného je 25 524 160 Eur. Majetkové pomery žalobcu a žalovaného sú teda v značnom nepomere. Ak by súd rozhodol o nepriznaní nároku na náhradu trov konania žiadnej zo strán, rozhodnutie by nebolo voči žalovanému neprimerane tvrdé a neodporovalo by dobrým mravom.

6. Vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu žalovaný vyjadril spokojnosť s rozhodnutím súdu prvej inštancie, nakoľko adekvátnym spôsobom preskúmal existenciu podmienok na aplikáciu ust. § 257 CSP a rozhodnutie aj náležite zdôvodnil a vysvetlil dôvody svojho postupu, preto jeho závery nemožno kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. Žalovaný vyjadril názor, že ust. § 257 CSP predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) a zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP) a neslúži na zmierňovanie alebo odstraňovanie majetkových rozdielov a jeho použitie neodôvodňuje ani fakt, že strana sporu nie je solventná alebo finančná situácia strany, ktorá zvíťazila je lepšia ako u protistrany. Nepriznanie nároku na náhradu trov konania strane by mohlo v značnej miere zasiahnuť do jej majetkových pomerov, keďže by musela znášať všetky trovy svojho konania sama aj napriek jej plnému úspechu v spore, čím by mohlo dôjsť k porušeniu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Žalovaný bol toho názoru, že súd prvej inštancie sa dostatočne zaoberal majetkovými a sociálnymi pomermi žalobcu, ktorý však nepredložil dôkazy na preukázanie svojej sociálnej situácie, na ktorú sa odvolával. Nestotožnil sa s tvrdením žalobcu, že v konaní išlo o vyriešenie komplikovanej otázky výkladu slovného spojenia „časť tela“ a nie je možné od žalobcu spravodlivo požadovať, aby pred podaním žaloby poznal medicínsky, či právny význam tohto pojmu. Poukázal na odborné vyjadrenie, ktorým bol doplnený Znalecký posudok č. 16/2014 vypracovaný na základe žiadosti žalobcu, v ktorom znalec určil, že oko a mozog sú súčasťou tej istej časti tela a vzhľadom na toto vyjadrenie vyzval žalovaný žalobcu na prehodnotenie pokračovania v konaní a na pristúpenie k riešeniu veci dohodou. Na snahu žalovaného riešiť vec mimosúdnou cestou však žalobca nereagoval a pokračoval v konaní. Vzhľadom na uvedené ale aj na úspech v spore žalovaný zastáva názor, že nenesie zodpovednosť za vedenie sporu. V súvislosti so zdravotným stavom žalobcu uviedol, že žalovaný nespochybnil ani nepoprel trvalé následky žalobcu a vyplatil mu tomu prináležiace poistné plnenie. V súvislosti s rozhodnutím súdu prvej inštancie skonštatoval, že súd prvej inštancie dostatočne posúdil majetkové, sociálne, osobné a ďalšie pomery žalobcu ako aj úspešnosť žalovaného v konaní a dospel k správne mu záveru, že pomery žalobcu jednoznačne odôvodňujú správnosť rozhodnutia

o priznaní nároku na náhradu trov konania žalovanému preto žiadal, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie potvrdil.

7. V replike žalobca uviedol, že zotrúva na svojich odvolacích dôvodoch.

8. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas, oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 385 ods.1 CSP a contrario, v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP z hľadiska uplatneného odvolacieho dôvodu ako vyplýval z obsahu podaného odvolania (§ 365 ods.1 písm. h/ CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

9. Odvolateľ uplatnil odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, t.j. že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V praxi je vykladaný tak, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení súd vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil právny predpis iný, než ktorý použiť mal alebo ak síce použil správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

10. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého výroku uznesenia o trovách konania a predchádzajúceho procesného postupu súdu v konaní z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a v rozsahu námietok žalobcu vymedzených v podanom odvolaní dospel k záveru, že odvolanie nie je opodstatnené a uplatnený odvolací dôvod nie je preukázaný. Existenciu podmienok pre použitie § 257 CSP správne právne posúdil a dospel k správne záveru, pričom rozhodnutie aj náležite odôvodnil. Majetkové, sociálne aj osobné pomery žalobcu preskúmal pričom splnenie podmienok na aplikáciu ust. § 257 nezistil a postup rozhodovania aj podrobne vysvetlil.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí zo dňa 31.7.2017 sp. zn. 2Cdo 102/2017 ustálil, že ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) a od zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Znamená to, že súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania, resp. nemusí zaviazat' stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojím zavinením, aby tieto trovy nahradila protistrane. Použitie tohto ustanovenia preto negatívne dopadá na stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Z tohto dôvodu musí aplikácia daného ustanovenia zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter (pozri napr. R 34/1982). Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok: dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon nešpecifikuje. Výklad týchto podmienok ponecháva na súdnu prax, dnes už ustálenú (viď rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 MCdo 17/2009, 5 Cdo 67/2010 či 3 MCdo 46/2012), podľa ktorej nemožno § 257 CSP považovať za ustanovenie, ktoré by zakladalo voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Túto normu preto nie je možné interpretovať tak, že je aplikovateľná kedykoľvek a bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, kde sa tieto často vyskytujú, a tento dôvod je daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie. Aj tu však treba skúmať, či nejde o výnimku z výnimky, či teda na ponechanie účinkov právnej normy nie sú dané dôvody. Nejde o automatické pravidlo, ktoré by sa uplatňovalo vo vzťahu k určitému typu konania (k tomu napr. nálezy Ústavného súdu ČR, III. ÚS 292/07, či I. ÚS 303/12), ale ide o prvok individualizácie, nie ľubovôle zo strany súdu (pozri nálež Ústavného súdu ČR, III. ÚS 727/2000). Ustanovenie § 257 CSP neslúži na zmierňovanie alebo odstraňovanie majetkových rozdielov medzi stranami (pozri nálež Ústavného súdu ČR, I. ÚS 2862/07). Použitie § 257 CSP neodôvodňuje ani fakt, že strana nie je solventná, alebo, že zároboková a majetková situácia strany, ktorá v spore zvíťazila, je lepšia ako u jej protistrany. Toto ustanovenie má slúžiť na odstránenie neprimeranej tvrdosti, teda, inými slovami, na dosiahnutie spravodlivosti pre strany sporu, pokiaľ ide o vedenie konania a jeho výsledok.

12. Odvolací súd ma zo, že súd prvej inštancie dostatočne preskúmal majetkové pomery žalobcu ako aj podmienky pre uplatnenie ust. § 257 CSP. Žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie nepreukázal oprávnenosť aplikácie uvedeného ustanovenia. Nakoľko je žalobca zamestnaný s priemerným zárobkom vo výške 1500,- Eur a poberá invalidný dôchodok vo výške 257,30 Eur, nie je možné vyvodiť záver o nepriaznivých majetkových pomeroch žalobcu. Náklady na cestovné a lieky, ktoré v tlačive pre dokladovanie majetkových pomerov žalobca uviedol nepreukázal žiadnymi predloženými dôkazmi. Žalobcom namietaná skutočnosť, že žalovaný je silným a stabilným subjektom v oblasti poisťovníctva s vysokým základným imaním taktiež nemôže byť jediným dôvodom na aplikáciu ust. § 257 CSP. Ani v podanom odvolaní žalobca neprodukoval žiadne relevantné tvrdenia, ani nepredložil žiaden dôkaz, ktorým by preukázal, že v jeho prípade existujú dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie trov úspešnej strane sporu. Všeobecné tvrdenie ako odvolacia námietka o tom, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci neobstojí. Skutočnosť, že žalobca sa so závermi súdu prvej inštancie nestotožňuje, automaticky neznamená ich nesprávnosť. Pri rozhodovaní vychádzal aj z právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v zrušujúcom uznesení č. k. 2Co/148/2019 zo dňa 27.6.2019, v ktorom inštruoval súd prvej inštancie ohľadom ďalšieho postupu v konaní, a ktorým bol súd prvej inštancie viazaný. Vo veci samej žalobca nebol úspešný a žalobu súd prvej inštancie zamietol, pretože zistil, že žalovaný pri vyplatení poisťného plnenia postupoval v súlade s poisťnou zmluvou a poisťnými podmienkami a plnenie vyplatené žalovaným nebolo v rozpore s dohodnutými pravidlami.

13. Podľa názoru odvolacieho súdu rozhodol súd prvej inštancie správne o nároku na náhradu trov konania v zmysle zásady pomeru úspechu vo veci, keď na vec aplikoval ust. § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP a priznal žalovanému plný nárok na náhradu trov konania, pretože žalobca bol vo veci samej v plnom rozsahu neúspešný. Žalobca v odvolacom konaní nepreukázal, že na jeho strane existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by mu bránili uhradiť trovy konania úspešnej protistrane, a pre ktoré by bolo v tomto sporovom konaní dôvodné aplikovať ust. § 257 CSP.

14. Vzhľadom na vyššie uvedené právne závery a s poukazom na ust. § 379 a 380 ods. 1 CSP, v zmysle ktorých je odvolací súd viazaný nie len rozsahom, ale aj dôvodmi odvolania, pričom žalobca žiadne iné odvolacie dôvody neuviedol, odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vecne správne.

15. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Žalobca nebol v odvolacom konaní úspešný preto nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania a žalobcovi žiadne preukázateľné trovy v odvolacom konaní nevznikli. Odvolací súd tak náhradu trov odvolacieho konania nepriznal žiadnej zo strán.

16. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posledná veta CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).